

Spiritual Fest 2010 a Jom Kipur 5771

18. září, 2010

Spiritual Fest je pokaždé kolem poloviny září, zrovna v době, na kterou vychází začátek židovského nového roku, jehož desátý den měsíce Tišri je Jom Kipur, neboli den smíření, den soudu, den odpuštění. Je to nejvýznamnější svátek židovského kalendáře, kdy věřící prosí Boha o odpuštění všech hříchů a provinění vědomých i nevědomých, úmyslných i neúmyslných. Je to svátek natolik významný, že i tzv. moderní Židé, kteří se nazývají nevěřícími, nepracují a neprovozují své záliby a mnozí z nich navštíví v tomto dni i synagogu.

Letos je první den Spiritual Festu 18. září, což je shodou okolností desátý den biblického měsíce Tišri, neboli Jom Kipur. Černošské spirituály, které svým obsahem navazují na víru a příběhy Abrahama, Izáka a Jákoba, jsou už osmým rokem hlavním tématem tohoto festivalu afroamerických spirituálů, letos poprvé s mezinárodní účastí. Memento zdůraznění duchovního obsahu těchto písní, o které organizátorům především jde, je touto vzácnou shodou nejen potvrzeno, ale možná vyjadřuje i jistou naději na další vstřícné kroky a pochopení dvou menšinových komunit v naší zemi a v Evropě: Židů a křesťanů. Ne náhodou má pořadající vokální akapelová skupina Geshem (hebrejsky déšť) ve svém repertoáru také hebrejské písně.

Židé a Afroameričané mají ve svých dějinách jednu podobnou tragickou zkušenost: zotročení, ponížení a život v ohrožení za hranicemi lidské důstojnosti, zneužití a likvidaci. Víra otců v Boha Abrahama, Izáka a Jákoba pomohla zachovat židovský národ v těch nejtěžších dobách. Víra v téhož Boha posilovala naděje zubožených otroků v Novém světě. Z této víry vytryskly před stovkami let písně obsahující tak neopakovatelný náboj a vnitřní sílu, že se zachovaly až do dnešních dnů a staly součástí repertoáru zpěváků, hudebních skupin a sborů z celého světa pod názvem Spirituály.

Není bez zajímavosti, že spirituály jsou i odbornou veřejností vnímány jako písně navazující spíše na starozákonní tradici, neboli když to hodně zjednodušíme: jakoby měli blíže k židovskému vnímání víry, i když jsou to křesťanské písně. Je to možná právě z toho důvodu, že spirituál vyjadřuje víru v souvislosti s rodinou, společenstvím, komunitou a národem – stejně, jak ji vnímá a prosazuje židovství, na rozdíl od křesťanství, které zejména v moderní době chápe svůj prožitek individualisticky, více niterně a bez návaznosti na opravdové společenství. Nutno ovšem sdělit, že texty většiny spirituálů jsou ryze novozákonně křesťanské.

Členská základna Kuklux klanu v USA se zvětšuje. V Evropě jsou aktivní neonacistické, ultrapravicové a nacionalistické skupiny se všemi symptomy xenofobní nenávisti. Nové mladé zájemce lákají prostřednictvím koncertů rasistických skupin, srazů mládeže pravicových stran a internetových stránek. Xenofobní smýšlení se projevuje u politických stran, např. ve Francii u strany republikánského typu Národní fronty Jeana Marie Le Pena, v Rusku u ultrapravicové nacionalistické organizace Pamjat'.

Cílem vokální akapelové skupiny Geshem je šíření duchovní hudby a tím toho nejlepšího z biblické tradice, toho nejvzácnějšího a nejživotnějšího z dědictví generací usilujících o pokojné soužití, tvořivou spolupráci, podporu svobodného rozvoje jedince uprostřed milující rodiny a tolerantní společnosti. Toto je také poselství Spiritual Festu 2010.

Marek Šlechta

www.geshem.cz

www.festival.spiritually.cz

www.afroamericanspirituals.org